

Касій Л.В.

*спеціаліст вищої категорії,
викладач економіки підприємства,
Самбірський технікум економіки та інформатики*

ІННОВАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД САМБІРСЬКОГО РЕГІОНУ

Вплив об'єднаних територіальних громад на конкурентоспроможність регіонів і їх економічний розвиток досліджений в Україні недостатньо, позаяк тільки один рік діє реформа децентралізації. Проте уже станом на 2016 рік спостерігаються значні зміни. Новітні підходи в роботі територіальних громад дають неабиякий поштовх для соціально-економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності регіонів, залучення інвестиційних ресурсів.

Інвестор піде за людьми, які можуть фахово виконувати роботу. Це досить комплексне питання. Воно стосується і ефективного керівництва громади, і якісної системи освіти на місцях. Для підсилення робочої бази громадам потрібно тісніше працювати з бізнесом, вони повинні бути замовником кадрів на місцях.

В Україні практика створення асоціацій територіальних громад задля економічного розвитку розпочалась у 2015 році.

Львівщина (зокрема Самбірський район) – один з лідерів щодо реалізації реформи за формальними показниками – обласна рада схвалила Перспективний план, 15 громад провели перші вибори (більше лише на Тернопільщині та Хмельниччині) та отримали розширені повноваження та ресурсну базу.

На даний час можна вже говорити, що реформа на Львівщині набирає позитивної динаміки. Громади району на добровільних засадах пройшли процес об'єднання спільних ресурсів та інтересів задля розширення майбутніх перспектив.

Саме результати діяльності перших громад будуть визначальними, їхня діяльність сформує ставлення до реформи та зміцнить бажання інших громад до участі в добровільному об'єднанні.

Територіальні громади Самбірського району Львівської області змогли організуватись наступним чином (табл. 1) [1].

Таблиця 1

Громади, які в 2015 році пройшли процедуру добровільного об'єднання

Район	Громада	Кількість ОМС, які об'єдналися	Кількість населених пункту	Населення, тис. осіб	Площа, кв. км	Дата висновку ОДА	Дата перших виборів
Самбірський	Воле-Баранецька	3	15	5,3	69,4	04.08.2015	25.10.2015

	сільська						
Самбірський	Вільшаницька сільська	2	9	3,1	79,1	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Бісковицька сільська	3	8	6,2	55,0	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Луківська Сільська	2	7	3,9	54,7	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Чуквянська Сільська	2	7	3,6	76,8	07.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Новокалинівська міська	5	8	7,3	109,1	10.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Дублянська селищна	3	7	3,9	66,4	11.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Бабинська Сільська	3	10	4,3	77,9	28.08.2015	25.10.2015

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація

Слід звернути увагу на те, що більшість створених громад є невеликими та з низькою податкоспроможністю, тобто потенційно неспроможними. Серед громад Самбірського району спостерігається такий індекс податкоспроможності (табл. 2) [1].

Таблиця 2

Індекс податкоспроможності ОТГ Самбірського району Львівської області

Громада	Населення	Індекс податкоспроможності
Воле-Баранецька сільська	5,3	0,1636
Вільшаницька сільська	3,1	0,1536
Бісковицька сільська	6,2	0,2524
Луківська сільська	3,9	0,1713
Чуквянська сільська	3,6	0,1711
Новокалинівська міська	7,3	1,1872
Дублянська селищна	3,9	0,2463
Бабинська сільська	4,3	0,1861

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація

Дані таблиці 2 показують найвищий рівень податкоспроможності в Новокалинівській міській громаді. В її складі мале місто Новий Калинів, яке має на своїй території військову частину. 70% усіх грошей, що формують доходи об'єднання, є податками, що сплачує військова частина полку армійської авіації, розташована у Новому Калинові. Зрештою, сам населений пункт тривалий час був просто засекреченим військовим містечком. Тому сьогодні частина є й головним роботодавцем на цій території. 30% доходів міста – це малий та середній бізнес.

Саме ця сфера здатна стимулювати економічний ріст територіальної громади. Тому об'єднанням громадам потрібно робити акцент на розвиток малого та середнього бізнесу. Це дасть можливість привернути увагу

інвестора, в тому числі іноземного, що, в свою чергу, піде на користь регіону в цілому. Вирішення таких питань можливе тільки при тісній взаємодії та співпраці територіальних громад та органів місцевої виконавчої влади.

Як бачимо, станом на 2016 рік серед громад Самбірщини з'явилися помітні лідери. Це Новокалинівська об'єднана територіальна громада. В успішності цієї громади на власні очі переконалися кореспонденти ІА «Дивись.Info» завдяки поїздки, організованій ГО «Європейський діалог» [6].

Керівництво об'єднання змогло оперативнo включитися у процес реформи та розпочати активну роботу «за новими правилами місцевого самоврядування».

Сьогодні Новокалинівська об'єднана територіальна громада має найбільший бюджет в області та є єдиною в області, для якої призначено реверсну дотацію. Це означає, що із її бюджету державі надходять додаткові кошти для вирівнювання податкоспроможності інших територій. Також місцева влада звітує, що за перше півріччя 2016 року вдалося перевиконати запланований бюджет громади на 2,5 мільйони гривень. За різноманітними програмами фінансування (державними, обласними, інших фондів) для виконання конкретних проектів додатково залучили близько 10 мільйонів гривень.

Головний акцент було зроблено на відбудову соціальної інфраструктури: постали нові фельдшерсько-акушерські пункти, у селах покладено нові дороги, здійснено реконструкцію шкіл, відкрито міні-садочки.

За конкурсами мікропроектів Новокалинівська об'єднана територіальна громада отримує 1 мільйон 500 тисяч гривень для придбання сміттєвоза. Невдовзі планують завершення будівництва нового дитячого садочка на 140 місць у Новому Калинові.

Найближчим часом планують вирішити проблему питної води у Новому Калинові та стабільного транспортного сполучення для всіх сіл.

Особливою гордістю Новокалинівської громади є проект створення школи мистецтв, у якій діти з усієї об'єднаної громади зможуть присвячувати час різним видам творчої діяльності.

Однак усі зазначені успіхи Новокалинівської громади пов'язані із спорудженням соціально-культурних інфраструктурних об'єктів. Програм для комплексного розвитку інфраструктури та підприємництва в об'єднанні поки не напрацьовано.

Потрібно працювати над пошуком підприємницької ініціативи щодо розробки та реалізації бізнесових проектів.

На думку багатьох підприємців, об'єднання має шукати ідеї серед молоді, молодих сімей. Залишати в минулому старі стереотипи мислення. Брати участь в різноманітних проектах та програмах, що дадуть можливість отримати закордонний досвід розвитку регіону та створення сприятливого інвестиційного клімату.

До прикладу, 26 жовтня, у селі Бабино Самбірського району відбулося урочисте відкриття сучасної родинної ферми в рамках Українсько-канадського проекту Львівської аграрної дорадчої служби «Розвиток молочного бізнесу в Україні». Голова сімейства Микола Бурак збудував приміщення для утримання 10 корів за рекомендаціями Проекту та вже

успішно реалізує молоко на місцевий молокозавод. Про це повідомили у департаменті агропромислового розвитку Львівської ОДА.

На Львівщині ефективно впроваджуються різноманітні програми з міжнародного і транскордонного співробітництва, європейської інтеграції, фінансової підтримки та належного юридичного консультування. Потрібно лише раціонально скеровувати управлінський та господарський ресурс.

Передбачені законодавством 2 роки покажуть фактичну ситуацію даної реформи. Головне завдання буде полягати в тому, щоби переламати усі об'єктивні та суб'єктивні моменти, які гальмуватимуть розвиток окремих громад. В цьому будуть допомагати не лише українські методи та методики, але й використання закордонного досвіду, зокрема Польщі, Франції, Канади тощо.

Досліджені питання підтверджують, що бізнес зацікавлений в реалізації реформи та поглибленні процесів децентралізації, оскільки він зможе отримати більший спектр адміністративних послуг «на місці» без необхідності звернення до районних чи обласних органів виконавчої влади. Населення громад очікує активізації економічної активності, тобто є високі сподівання того, що громади зможуть ефективніше розвивати інфраструктуру на своїх територіях, створять передумови для залучення інвестицій, що дасть у результаті позитивні економічно-соціальні зрушення в рамках кожного територіального об'єднання.

Список використаних джерел:

1. Баранецький Т. Оцінка реалізації реформи місцевого самоврядування на Львівщині у 2015 році // www.dialog.lviv.ua/.
2. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014>.
3. Короткий огляд реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні // <http://www.csi.org.ua/korotkuj-oglyad-reformy-mistseвого-sam/>.
4. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
5. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
6. <http://decentralization.gov.ua>

Марченко М.В.

студент,

Науковий керівник: Матусова О.М.

кандидат економічних наук, доцент,

Київський національний торговельно-економічний університет

ТЕНДЕНЦІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Одним із показників, що характеризує економічний розвиток країни, її конкурентоспроможність та ступінь інтеграції у світове співтовариство є обсяг іноземних інвестицій. Для України важливо, що надходження іноземного капіталу не збільшує зовнішній державний борг і дозволяє отримувати передову технологію та досвід ринкового господарювання [1].